

**STANOWISKO ZWIĄZKU PRZEDSIĘBIORCÓW I PRACODAWCÓW WS. PROJEKTU USTAWY
O DOPLĄTACH DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW BANKOWYCH UDZIELANYCH NA
ZAPEWNIENIE PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ PRZEDSIĘBIORCOM DOTKNIĘTYM SKUTKAMI COVID-
19 ORAZ O ZMIANIE NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW**

Analizowany projekt ustawy jest już czwartym z kolei projektem z pakietu „tarcz antykrzysowych”. Mnogość aktywności legislacyjnych z jednej strony umożliwia kompleksowe podejście do gospodarczych wyzwań związanych z pandemią oraz bieżące nakładanie poprawek na przyjęte już rozwiązania, z drugiej zaś rodzi ryzyko pewnego chaosu informacyjnego. W związku z powyższym, niemal równie istotna jak zawartość poszczególnych projektów staje się klarowność w ramach prowadzonej przez rząd polityki komunikacyjnej – przedsiębiorcy muszą mieć świadomość zakresu dostępnej im pomocy oraz przejrzystość w zakresie procedur związanych z jej wykorzystaniem.

Tytułem uwagi wstępnej należy zaznaczyć, że ZPP pozytywnie ocenia kierunek zmian zaproponowany w omawianym projekcie. Każda kolejna wersja „tarczy” odnosi się do nieco innych zagadnień, tym samym wpływając na poprawę sytuacji przedsiębiorców w rozmaitych aspektach. Naturalnie, tak samo jak w przypadku poprzednich „tarcz” – przewidziane w projekcie rozwiązania nie są idealne. Generalnie jednak, jako całość, projekt zasługuje na aprobatę.

Przedstawiony projekt zawiera m.in. dwa rozwiązania dla kredytobiorców. Są to dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych dla przedsiębiorców oraz ułatwienie dostępu do wakacji kredytowych dla konsumentów.

Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych objąć mają przedsiębiorców oraz podmioty prowadzące działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych wynikających z rozprzestrzeniania się koronawirusa. Dopłaty do oprocentowania będą stosowane do kredytów obrotowych odnawialnych i nieodnawialnych, udzielonych na podstawie umów kredytu zawartych od dnia wejścia w życie ustawy a także do kredytów udzielonych przed dniem wejścia w życie ustawy. Dopłaty do oprocentowania będą stanowiły część odsetek należnych bankowi

(2 punkty procentowe dla MŚP i 1 punkt procentowy dla pozostałych). Ponadto utworzony zostanie Fundusz Dopłat do Oprocentowania z którego będą wpłacane dopłaty bankom, które zawarły z BGK umowę o współpracy. Maksymalny limit wydatków przeznaczonych na dopłaty wynosi 567,6 mln zł w 2020 i 2021 r. Wniosek o udzielenie kredytu z dopłatami, przedsiębiorca będzie składał do banku udzielającego kredytów z dopłatami.

ZPP uznaje to rozwiązanie za słuszny instrument, ułatwiający przedsiębiorcom dostęp do kredytu bankowego (czyniąc go tańszym). Jednocześnie, preferencje odnoszące się do możliwości pozyskania kredytu na rynku nie rozwiązują wszystkich problemów związanych z dostępem do finansowania zewnętrznego – omawiane rozwiązanie należy postrzegać jako część pakietu uzupełniającego główne narzędzie wspierające płynność, czyli „tarczę finansową” wprowadzaną przez PFR.

Drugi wspomniany instrument w zakresie ulg kredytowych, czyli tzw. „wakacje kredytowe”, w swojej istocie zawiesza obowiązek dokonywania płatności, do których kredytobiorca zobowiązany jest na podstawie zawartej umowy kredytowej (zawiesza się zarówno część kapitałową, jak i odsetkową raty). W tym okresie kredytodawca nie może pobierać żadnych innych opłat, za wyjątkiem świadczeń, które wynikają z ew. ubezpieczeń powiązanych z umową kredytu. Maksymalny termin zawieszenia wykonania umowy będzie wynosił 3 miesiące. Okres kredytowania, jak i wszystkie terminy przewidziane w umowie kredytu, ulegną stosownemu przedłużeniu o okres zawieszenia. Rozwiązanie przysługuje każdemu kredytobiorcy, który jest stroną: umowy o kredyt konsumencki, albo umowy o kredyt hipoteczny, umowy o kredyt w rozumieniu art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo Bankowe jeżeli kredytobiorcą jest konsument w rozumieniu art. 221 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny. Regulacją objęte zostaną produkty kredytowe waloryzowane do waluty obcej (np. CHF). Uprawnienia do zawieszenia wykonania umowy posiada jedynie kredytobiorca, a kredytodawca jest związany decyzją kredytobiorcy.

Przepisy te są w zasadzie ugruntowaniem w przepisach deklaracji, które sektor bankowy złożył prezydentowi Andrzejowi Dudzie pod koniec marca br. Łatwo jest dostrzec w projektowanych regulacjach pewną logikę - w tym trudnym czasie wiele gospodarstw domowych będzie dysponowało znacznie skromniejszymi budżetami, co spowoduje że terminowe regulowanie należności wynikających z zawartych umów kredytowych stanowiłoby dla dużej części z nich znaczące obciążenie. Jednocześnie, zaproponowana formuła „wakacji kredytowych” ma szczególnie szeroki charakter – skorzystać z niej mógłby każdy kredytobiorca, niezależnie od swojej sytuacji finansowej, w odniesieniu do wielu umów (o ile ich stronami są różni kredytodawcy). Nie przecząc podstawowemu celowi regulacji, jakim jest

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak - Prezes, Marcin Nowacki - Wiceprezes

ujednoczenie warunków przyznawania „wakacji”, należałoby zastanowić się czy tak szeroki jej zakres jest pożądany. Wydaje się, że kompromisowym rozwiązaniem mogłoby być choćby wprowadzenie ograniczenia liczby ekspozycji kredytowych, co do których możliwe byłoby skorzystanie z „wakacji” (np. do dwóch), czy uzależnienie możliwości skorzystania z instrumentu np. od spadku dochodów w gospodarstwie domowym.

Na aprobatę zasługują przedstawione w projekcie rozwiązania odnoszące się do rynku pracy. W drodze dyskusji z partnerami społecznymi wypracowano, jak się wydaje, kompromisową formułę uelastycznienia przepisów dot. zarządzania zatrudnieniem. Zaproponowane przepisy nie uwzględniają najbardziej kontrowersyjnych postulatów zawartych w poprzedniej wersji projektu (np. zwolnienie przez e-mail) i uwzględniają rolę reprezentacji pracowników, w tym organizacji związkowych, w podejmowaniu pewnych decyzji. Cały czas umożliwiają one jednak objęcie pracownika przestojem ekonomicznym bądź obniżenie wymiaru czasu jego pracy w przypadku, gdy u pracodawcy wystąpił „istotny wzrost obciążenia funduszem wynagrodzeń w następstwie wystąpienia COVID-19”. Wśród proponowanych regulacji znajduje się również przepis umożliwiający udzielenie pracownikowi (w terminie wskazanym przez pracodawcę, z pominięciem planu urlopów) niewykorzystanego w poprzednich latach urlopy wypoczynkowego, w wymiarze do 30 dni urlopu, bez uzyskania zgody pracownika. Projekt przewiduje również ograniczenie maksymalnej wysokości odpraw, a także umożliwienie zawieszenia obowiązków pracodawcy w zakresie gromadzenia i wydatkowania środków na cele socjalne – o ile wystąpił u niego spadek obrotów gospodarczych lub istotny wzrost obciążenia funduszu wynagrodzeń. Zawieszenia tych obowiązków dokonać można będzie w porozumieniu z organizacjami związkowymi. Podtrzymujemy naszą dotychczasową opinię na ten temat – uważamy, że w świetle kryzysu wywołanego pandemią, potrzebne jest uelastycznienie przepisów prawa pracy, tak by możliwe było ratowanie etatów. Uważamy, że zaproponowane w projekcie rozwiązania są rozsądne i potrzebne.

Podsumowując, przedstawiony projekt ustawy zasługuje na generalną aprobatę. Jednocześnie w dalszym ciągu niektóre z uwag komentarzy przedstawianych przez nas w stanowiskach do poprzednich „tarcz” pozostają aktualne. Mamy wobec tego nadzieję, że proces prac nad ramami regulacyjnymi służącymi ochronie polskiej gospodarki przed skutkami pandemii będzie w dalszym ciągu trwał, a towarzyszyć będzie mu przejrzysta i jasna polityka informacyjna.